

NVAO • NEDERLAND

TOETS NIEUWE OPLEIDING

ASSOCIATE DEGREE

E-COMMERCE

De Haagse Hogeschool

ADVIESRAPPORT

12 JANUARI 2023

Inhoud

1	Procedure NVAO	3
2	Nieuwe opleiding	4
	2.1 Algemene gegevens	4
	2.2 Profiel	4
	2.3 Panel	4
3	Oordeel	6
4	Sterke punten	7
5	Aanbevelingen	8
	5.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten	9
	5.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	11
	5.3 Standaard 3: Toetsing	14
	5.4 Graad en CROHO-onderdeel	16

1 Procedure NVAO

Het succesvol doorlopen van een procedure toets nieuwe opleiding (TNO) is een voorwaarde voor erkenning door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Pas na deze kwaliteitstoets kan de instelling de bij de opleiding behorende wettelijk beschermde getuigschriften of diploma's afgeven.

De procedure voor een nieuwe opleiding is iets anders dan voor bestaande opleidingen die al zijn geaccrediteerd. Een TNO is een *plan*beoordeling. Na accreditatie valt ook de nieuwe opleiding onder de reguliere accreditatieprocedure.

Een NVAO-panel van deskundigen toetst de kwaliteit van de nieuwe opleiding tijdens een locatiebezoek aan de universiteit of hogeschool. Een discussie tussen *peers* vormt de basis van de beoordeling en resulteert in een adviesrapport. Informatie over de invulling van het locatiebezoek en een overzicht van het bestudeerde materiaal zijn opvraagbaar bij de NVAO.

De beoordeling is gebaseerd op de standaarden zoals beschreven in het Beoordelingskader voor de beperkte toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2019, nr. 3198). Over de standaarden geeft het panel een gemotiveerd oordeel op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op een driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden, of negatief.

Dit adviesrapport bevat de bevindingen, overwegingen en oordelen van het panel alsook de sterke punten en aanbevelingen. Op basis van dit rapport neemt de NVAO een accreditatiebesluit. Een beknopt adviesrapport is eveneens beschikbaar. De NVAO publiceert beide rapporten.¹

Meer informatie over de NVAO-werkwijze en de (tijdelijke) TNO-procedure is te vinden op www.nvao.net.

¹ <https://www.nvao.net/nl/besluiten>

2 Nieuwe opleiding

2.1 Algemene gegevens

Instelling	De Haagse Hogeschool
Opleiding	Associate Degree E-Commerce
Varianten	Deeltijd
Graad	Associate Degree
Afstudeerrichtingen	n.v.t.
Locaties	Den Haag
Studieomvang	120 EC ²
Croho³ onderdeel	Economie

2.2 Profiel

De nieuwe Nederlandstalige deeltijdopleiding Ad E-commerce van De Haagse Hogeschool beoogt professionals die al enige jaren werkzaam zijn in de commerciële sector, en die beschikken over minimaal een mbo-opleiding, bij- of om te scholen zodat zij kunnen doorstromen naar functies op een hoger niveau. In de samenleving is er een ontwikkeling zichtbaar waarbij het aandeel van online aankopen stijgt in relatie tot het offline segment. De opleiding wil zich hierbij aansluiten door het opleiden van *'medewerkers voor wie online verkoop vanzelfsprekend is en die de gevolgen daarvan begrijpen voor het hele commerciële proces'*. De opleiding biedt enerzijds een breed inzicht in de volledige (logistieke) bedrijfsprocessen en anderzijds worden E-commerce vakspecialisten opgeleid.

De Ad E-commerce sluit aan bij het onderwijsconcept Leven Lang Ontwikkelen (LLO) met leerwegaafhankelijke toetsing als belangrijk kenmerk. De Haagse Hogeschool bouwt aan een flexibel onderwijsaanbod van verwante deeltijdopleidingen, zowel op Ad-niveau (NLQF-5) als op bachelor-niveau (NLQF-6). De Ad E-commerce zal organisatorisch worden geplaatst in de Faculteit Business, Finance & Marketing (BFM) en sluit samen met de verwante - nog aan te vragen - Ad Online Marketing, aan bij respectievelijk de bacheloropleidingen Ondernemerschap en Retail Management (ORM) en Commerciële Economie (CE). BFM biedt al een Ad- en bacheloropleiding Finance & Control aan. Op deze wijze ambieert de faculteit een totaalpakket van actuele en passende doorstroom- en maatwerkopleidingen. De aan de Ad E-commerce verwante bacheloropleiding ORM is gestart in september 2022 en de Ad E-commerce zal - indien goedgekeurd - starten vanaf september 2023.

2.3 Panel

Samenstelling

- Jacintha Bonsma (*voorzitter*), teamleider Leven Lang Ontwikkelen bij de Academie Business & Communicatie (HAN);
- David de Block, director Public Services bij iO;
- Tom Fleerackers, directeur onderwijsgroep Wetenschappen en Technologie aan de Karel de Grote Hogeschool in Antwerpen. Hij geeft daarnaast onderwijs in Digital Transformation en is zaakvoerder en digital value creator bij Flat World Business;
- Luc Goos, (*student-lid*), bachelor student Communicatie bij Avans.

Ondersteuning

Lieke Ravestein, zelfstandig adviseur in het Hoger Onderwijs, secretaris
Reina Louw, NVAO-beleidsmedewerker, procescoördinator

² European Credits

³ Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs

Locatiebezoek

16 november 2022, De Haagse Hogeschool, Den Haag

3 Oordeel

Het NVAO-panel beoordeelt de Ad E-Commerce van De Haagse Hogeschool met 'Positief onder voorwaarden'. De opleiding voldoet aan de eerste twee standaarden van het NVAO-kader voor de beperkte toetsing en voldoet ten dele aan standaard drie.

De Haagse Hogeschool heeft een passend programma uitgewerkt dat studenten opleidt tot vakspecialisten die de behoeften en wensen van klanten kunnen vertalen naar een toekomstige (online) bedrijfsvoering. Aan het unieke, praktijkgerichte profiel bestaat grote behoefte vanuit het werkveld en de onderwijskolom (doorstroom mbo, ad en hbo). Het profiel bestaat uit een combinatie van 'een brede (bedrijfs)focus' met een 'digital commerce invalshoek'. Afgestudeerden moeten de beoogde leerresultaten, die hier voldoende bij aansluiten, gaan beheersen. In de doorontwikkeling van de opleiding adviseert het panel de beoogde leerresultaten op onderdelen beter af te stemmen met de leeruitkomsten.

Het deeltijdprogramma bestaat uit vier semesters van 30 EC, waarbij ieder semester bestaat uit samenhangende modules (van 5 tot 10 EC). Het programma sluit aan op de (verwante) bachelor Ondernemerschap en Retail Management van De Haagse Hogeschool. Naast een meer generiek semester gericht op brede bedrijfsprocessen, bevat het programma specifieke semesters gericht op onder meer verschillende digitale kanalen (omnichanneling), optimaliseren van de webshop en duurzaamheid. Er is in de leeruitkomsten voldoende aandacht voor zowel een onderzoekende houding en analytische vaardigheden als voor praktische toepassing, digitale vaardigheden en sociale vaardigheden. Het panel vindt de gewenste toepassing van kennis in en met de praktijk goed opgezet. De leeruitkomsten zijn concreet geformuleerd en daardoor toetsbaar. Het programma is leerwegaafhankelijk en flexibel opgezet: studenten met een goedgekeurde werkplek worden in staat gesteld om zelf de volgorde van hun leerroute te bepalen en wanneer en hoe welke leeruitkomsten aan te tonen. Dit doen ze door beroepsproducten in hun zelfgekozen vorm te voorzien van een bewijsdocument. Het is mogelijk voor de student om een eigen toetsvorm voor te stellen.

Het panel waardeert de multidisciplinaire werkvormen door docenten en de actieve begeleidingsvormen door studietoelcoaches. Het heeft enkele aandachts- en adviespunten geformuleerd, met name gericht op de afstemming tussen studietoelcoach (en werkplekbegeleider) en bedrijfsbegeleider en op het waarborgen van het leereffect vanuit de praktijk (kwaliteit van de werkplek). Het docententeam is betrokken, didactisch en inhoudelijk bekwaam en beschikt over relevante praktijkervaring. Scholing op de ingezette werkvormen en (vormvrije) toetsen is belangrijk en hierin wordt vanuit De Haagse Hogeschool voorzien. Vooral monitoren op de (nieuwe) toetsprocedures vindt het panel belangrijk en het heeft daarover een advies geformuleerd. In het advies verzoekt het panel de examen- en toetscommissie om transparant en vergelijkbaar toetsen - op basis van regelmatige kalibraties - te helpen waarborgen en het management hierop te sturen.

Een zorgpunt van het panel is dat het lerend vermogen, gericht op zelfreflectie en de zelfregulatieve cyclus op basis van gedrag, onvoldoende aan bod komt in het curriculum en met name bij de afsluitende (eind)toetsen, waardoor een student kan afstuderen zonder dat hier expliciete (en continue) aandacht voor is geweest.

Voorwaarden inclusief termijn:

1. Maak lerend vermogen expliciet onderdeel van de beoordelingscriteria (en leeruitkomsten) en daarmee een transparant onderdeel van de summatieve eindtoetsen (beroepsproduct en/of CGI) voor 1 mei 2023.

Standaard	Oordeel
1. Beoogde leerresultaten	Voldoet
2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet
3. Toetsing	Voldoet ten dele
<i>Eindoordeel</i>	<i>Positief onder voorwaarden</i>

4 Sterke punten

Het panel constateert de onderstaande sterke punten:

1. Profiel – Er is een uniek en praktijkgericht profiel geformuleerd, gericht op professionals met een brede (bedrijfs)focus én digital commerce specialisatie.
2. Flexibel programma – Studenten bepalen zelf hun leerroute en ze bepalen zelf wanneer en hoe ze welke leeruitkomsten door middel van, door hen zelf aangeleverde, beroepsproducten aan kunnen tonen.
3. Studietoets/werkplekbegeleider en bedrijfsbegeleider - De actieve begeleidingsstructuur vanuit de opleiding en de werkplek borgt de kwaliteit van het leren.
4. Multidisciplinaire werkvormen – Studenten van de Ad E-commerce werken samen in (heterogene) studentengroepen, uit verschillende jaren, met verwante bacheloropleidingen, aan centrale thema's van het semester.
5. Gekwalificeerde docenten - Het beoogde team is volgens het panel goed in staat om inhoudelijk, onderwijskundig en organisatorisch het programma te realiseren.
6. Leerwegaafhankelijk toetsing - De context van de werkplek van de student werkt door in de mogelijkheden van 'vormvrije' toetsing, waardoor er 'gepersonaliseerd' wordt getoetst.
7. Borging van de (eind)toetsen - De beoordelingsformulieren zijn transparant en het werken met rubrics 'versterkt' dat examinatoren op een vergelijkbare wijze beoordelen.

5 Aanbevelingen

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de opleiding doet het panel een aantal aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het positieve oordeel over de kwaliteit van de opleiding.

1. Profiel – Het panel adviseert de opleiding om de werkveldadviescommissie goed te (blijven) betrekken bij de verdere afbakening en invulling van met name 'de brede kant' van het profiel.
2. Beoogde leerresultaten – In de doorontwikkeling van de opleiding adviseert het panel sociale vaardigheden, lerend vermogen (Persoonlijke en Professionele Ontwikkeling) en internationalisering duidelijker - en in afstemming met de leeruitkomsten - in de beoogde leerresultaten op te nemen.
3. Kleine eenheden van leeruitkomsten – Bundel de huidige leeruitkomsten - van 5 of 10 EC - naar grotere (eenheden van) leeruitkomsten; dit zal de integratie van lesstof en het Ad-eindniveau versterken en de studeer- en werkbaarheid vergroten.
4. Intake werkplek – Laat de instroomcoördinator bij de intake de geformuleerde eisen ten aanzien van niveau en invulling van de opdracht in combinatie met de context van de werkplek (complexiteit en zelfstandigheid) goed bewaken en leg afspraken vast met de bedrijfsbegeleider en/of opdrachtgever.
5. Lerend vermogen – Versterk de algehele lijn in het programma voor lerend vermogen en maak het in ieder geval onderdeel van de beoordelingscriteria van de summatieve eindtoetsen (standaard 3 = voorwaarde).
6. Borging toetsen – Laat de examen- en toetscommissie goed monitoren dat de beoordelingsprocedures rond (vormvrije) toetsing, voorafgaand aan en tijdens de invoering, transparant en vergelijkbaar zijn (op basis van regelmatige kallibraties).

5.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

De Ad E-commerce beoogt vakspecialisten op te leiden die de behoeften en wensen van klanten kunnen vertalen naar een toekomstige (online) bedrijfsvoering. Afgestudeerden kennen de volledige keten in bedrijfsprocessen en leren deze te verbeteren. Zoals het informatiedossier vermeldt: *'De afgestudeerde Ad'er ziet E-commerce als integraal onderdeel van de bedrijfsstrategie en weet daar elke dag een praktische invulling aan te geven'*. De professionals beschikken over de technische, financiële en procesmatige kennis om producten via verschillende digitale kanalen en platforms te kunnen verkopen. Bij de naamgeving is ervoor gekozen de Engelstalige term E-commerce te gebruiken (dat inmiddels als leenwoord in het Nederlands in gebruik is genomen). Het panel is akkoord met deze Engelse naam, ook vanwege herkenbaarheid met verwante opleidingen.

Voorbeelden van functies die afgestudeerden kunnen bekleden zijn adviseur E-business en marketingmedewerker. Op basis van eigen (markt)onderzoek, onderliggend aan de Macrodoelmatigheidstoets, blijkt uit deze laatste - positief beoordeelde - toets dat aan de beroepsgroep van 'specialisten marketing, sales en public relations' in het werkveld grote behoefte bestaat en dat dit naar verwachting zo blijft in de toekomst.

In het informatiedossier is aangegeven dat het *profiel* van de Haagse Ad E-Commerce zich onderscheidt van andere E-commerce-opleidingen in Nederland door eigen profielkenmerken zoals 'een brede focus op alle bedrijfsprocessen (van inkoop-, en marketing-, tot verkoopprocessen), kennis van de verschillende digitale kanalen (omnichanneling), optimaliseren van de webshop, verhogen van de conversie en duurzaamheid'. Ook is het profiel van Thuiswinkel.org als basis genomen³ ter versterking van de praktische toepassing en legitimering vanuit de beroepspraktijk. Op 11 november - vlak voorafgaand aan de visitatie - is de opleiding door Thuiswinkel.org geaccrediteerd. Tenslotte wordt internationalisering, in het bijzonder het kunnen 'functioneren als wereldburger', genoemd als relevant kenmerk vanuit de (eigen) instellingsbrede profilering.

Het panel heeft gesproken met een vertegenwoordiging van het ontwikkelteam, het management en docenten en merkt op dat de keuze voor een 'brede (bedrijfs)focus' gecombineerd met de 'digital commerce invalshoek' van een vakspecialist consequent door hen is verwoord. Het panel vindt het profiel uniek, toepasbaar en ingebed in de praktijk. Het waardeert de wijze waarop het ontwikkelteam integraal en in een brede afstemming met andere stakeholders hieraan heeft gewerkt. Docenten, opleidingsmanagers van de bacheloropleidingen ORM en CE (van De Haagse Hogeschool), onderwijskundigen en de opleidingsmanager van de (flexibele) deeltijdopleidingen hebben eraan bijgedragen. Ook vindt er afstemming plaats met mbo-opleidingen in de regio en andere verwante E-commerce-opleidingen, aangeboden op de Hogeschool Utrecht en Hogeschool Windesheim.

De opleiding is in *co-creatie met het werkveld* ontwikkeld. Ten eerste heeft er afstemming en validatie vanuit Thuiswinkel.org plaatsgevonden. Daarnaast zijn er twee inhoudelijke bijeenkomsten tussen opleiding en werkveldexperts geweest waarbij input is opgehaald, zoals blijkt uit de verslagen. Deze experts zijn afkomstig van uiteenlopende ondernemingen en retail-bedrijven en het panel heeft met een ruime vertegenwoordiging van hen gesproken. Zij benadrukten, nadat het panel daarnaar had geïnformeerd, het belang van de Ad E-commerce als een 'T-shaped professional'. Los van de specifieke context van het bedrijf, bij grotere of corporate bedrijven - met veelal een smallere taakinving - of bij kleinere bedrijven zoals startups of digital only - met aandacht voor bredere content-, is er volgens deze experts 'een bredere basis én het kunnen functioneren als praktische

³ <https://www.thuiswinkel.org/webshops/over-ons/over-thuiswinkel-org/>

Thuiswinkel.org is een digital commerce-netwerk dat (web)winkels die producten en/of diensten verkopen, ondernemers en hun medewerkers helpt succesvoller te zijn. Het biedt relevante en praktische oplossingen met de keurmerken Thuiswinkel Waarborg, Thuiswinkel Zakelijk & Shopping Secure, Thuiswinkel Reviews, juridische tools, belangenbehartiging, (markt)onderzoek en het educatieplatform Thuiswinkel e-Academy.

bruggenbouwer', belangrijk. Er is volgens hen grote behoefte aan dergelijke professionals 'die het gat tussen mbo-opleidingen en bacheloropleidingen in e-commerce kunnen dichten'.

Het panel heeft opgemerkt dat vanuit het werkveld meerdere actuele onderwerpen of aandachtspunten zijn aangedragen, die zijn overgenomen in het profiel. Het panel bespeurde tijdens de visitatie in de diverse gesprekken wel een zoektocht naar de inkleuring en diepgang van 'de breedte' die geboden kan worden (bijvoorbeeld de gewenste aandacht voor logistiek). Het panel adviseert de opleiding om de werkveldadviescommissie goed te (blijven) betrekken bij de gewenste afbakening van met name 'de brede kant' van het profiel.

Het landelijk *profiel Beroeps- en opleidingsprofiel Ondernemerschap en Retail Management (ORM)* is voor de eindkwalificaties leidend, in het bijzonder bij de beschrijving van het Ad-niveau dat hierin is opgenomen: '*Een typische Ad'er SBRM schakelt tussen denken en doen. Hij kent de taal van zowel de strateeg als de uitvoerder en kan deze met elkaar verbinden*'. De Ad E-commerce hanteert 12 beoogde leerresultaten die zijn gerelateerd aan de 10 landelijke competenties. De 12 leerresultaten heeft de opleiding vervolgens vertaald naar 22 leeruitkomsten (gekoppeld aan 22 modules). De opleiding heeft op verzoek van het panel de relatie tussen de 10 competenties van het landelijk profiel ORM en de 12 beoogde leerresultaten, en vervolgens de relatie van deze leerresultaten naar 22 leeruitkomsten, geëxpliciteerd. Het panel heeft van leden van het management en het ontwikkelteam begrepen dat de leerresultaten als 'tussenstap' zijn genomen voor de formulering van de leeruitkomsten, die *eigenlijk* dienen als kapstokken voor het onderwijs en de toetsing. Daarom heeft het panel de leerresultaten en de leeruitkomsten in samenhang met elkaar bekeken.

Het panel stelt vast dat de landelijke competenties, de eigen profielkenmerken en het Ad-niveau duidelijk herkenbaar zijn in de formuleringen van de beoogde leerresultaten en de leeruitkomsten van de Ad E-commerce. Er is bij beide voldoende aandacht voor een onderzoekende houding, waarbij gebruik wordt gemaakt van relevante kennis, theorieën en modellen om problemen op te lossen. De formuleringen zijn verwoord op operationeel-tactisch niveau (in tegenstelling tot die van de bachelor die meer op tactisch-strategisch niveau liggen) en zij zijn vanuit Winkler (2011), de Dublin Descriptoren en NLQF (niveau 5) geijkt. Positief is dat eventuele doorstroom van de Ad naar de Bachelor ORM wordt vergemakkelijkt door transparantie in eindkwalificaties.

Een kanttekening die het panel plaatst is dat *de beoogde leerresultaten* over de hele linie cognitiever zijn verwoord. De sociale vaardigheden (samenwerken, leidinggeven, managen en organiseren) en lerend vermogen (persoonlijke en professionele reflectie) en aandacht voor internationalisering zitten er weliswaar in vervat, maar dit kan explicieter, beter in lijn met de geformuleerde 22 leeruitkomsten (zie standaard 2). Daarbij is de opleiding gebaat bij een volledige set van beoogde leerresultaten, zodat ze beter kunnen fungeren als inhoudelijk en sturend kader voor de opleiding en het werkveld. In de doorontwikkeling van de opleiding adviseert het panel sociale vaardigheden, lerend vermogen en internationalisering duidelijker in de beoogde leerresultaten op te nemen.

Alles overziend *concludeert* het panel dat de Ad E-commerce voldoet aan de standaard voor de beoogde leerresultaten. Er is een uniek en praktijkgericht profiel geformuleerd, gericht op professionals met een brede (bedrijfs)focus én digital commerce specialisatie, waar behoefte aan bestaat vanuit het werkveld en de vanuit de onderwijskolom (gericht op een goede doorstroom mbo, ad en hbo). De beoogde leerresultaten en de daarvan afgeleide leeruitkomsten sluiten inhoudelijk voldoende aan bij het landelijk beroepsprofiel ORM en de eigen profielkenmerken. Beide zijn op Ad-niveau geformuleerd. In de doorontwikkeling van de opleiding adviseert het panel sociale vaardigheden, lerend vermogen en internationalisering duidelijker - en in afstemming met de leeruitkomsten - in de beoogde leerresultaten op te nemen. Ook adviseert het panel de opleiding om de werkveldadviescommissie goed te (blijven) betrekken bij de verdere afbakening en invulling van met name 'de brede kant' van het profiel.

5.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

In het informatiedossier is de *structuur* van het deeltijdprogramma (120 EC) beschreven. Het tweejarige programma is opgebouwd uit vier semesters van 30 EC, waarbij er sprake is van twee instroommomenten per cursusjaar. Het programma is leerwegaafhankelijk en flexibel opgezet: studenten bepalen zelf hun leerroute en ze bepalen zelf wanneer en hoe ze welke leeruitkomsten door middel van, door hen zelf aangeleverde, beroepsproducten aan kunnen tonen. Ook kunnen ze versneld door de opleiding heen gaan. Er is wel een adviesroute, namelijk starten met het generieke Semester Business in Perspectief (bestaande uit zes modules van 5 EC) en daarna vervolgen met respectievelijk Semester E-commerce Kit (zes modules van 5 EC), Semester Digital Analytics (vier modules van 5 EC en één van 10 EC) en Semester Omnichannel (vier modules van 5 EC en één van 10 EC).

Het panel heeft de *inhoudelijke opzet* van de modules bekeken zoals weergegeven in het Leeruitkomstenoverzicht en de modulebeschrijvingen. Iedere module wordt ingevuld op basis van een integrale leeruitkomst waarin kennis, vaardigheden en houding samenhangend zijn beschreven. De modulebeschrijvingen vindt het panel voldoende ingevuld. Ook bevatten zij soms informatie over de opzet van workshops. Iedere modulebeschrijving start met de leeruitkomst, waarna de aanbevolen beroepsproducten en/of andere toetsvormen, de literatuur en leermiddelen, de leeractiviteiten, de studielast en de namen van de docenten vermeld staan. In de (digitale) leeromgeving heeft het panel beschikbaar lesmateriaal en opdrachten gezien en opgemerkt dat een aantal modules klaar waren en een aantal nog in ontwikkeling zijn. Kenmerken van het programma zijn:

- 'Breedte versus diepte'. In het generieke semester is er aandacht voor het businessdomein aan de hand van verschillende modellen en financiële en commerciële perspectieven. In de specifiekere modules is er aandacht voor onder meer: het monitoren van websites en social media, het in kaart brengen van Customer Journey en het programmeren voor het beheren en monitoren van digitale verkoopkanalen;
- Type vaardigheden. Er is aandacht voor zowel onderzoekende houding en analytische vaardigheden als praktische toepassing, digitale vaardigheden (bijvoorbeeld ontwerpen van een webshop) en sociale vaardigheden (bijvoorbeeld samenwerken, rapporteren en presenteren);
- Extern cursusmateriaal. Het omvat externe modules (Thuiswinkel.org) en een aanbod van externe trainingen en certificaten (Microsoft Excel);
- Internationalisering. Dit komt aan bod bij Engels (Ad-niveau is gelijk aan B1 niveau);
- Duurzaamheid. Dit is expliciet onderdeel van de semesters E-commerce Kit en Omnichannel.

Het panel stelt vast dat de opzet van het programma evenals de leidende leeruitkomsten per semester, vanuit de gestelde inhoudelijke kaders en profilering, herkenbaar zijn beschreven en in het onderwijs zijn uitgewerkt. Het 'brede' semester en de meer 'specifieke' semesters passen bij de profilering van een 'brede (bedrijfs)focus' gecombineerd met de 'digital commerce invalshoek'. Ook zijn de leeruitkomsten zoals gezegd op eindniveau (Ad-niveau) samenhangend en voldoende concreet uitgewerkt en daardoor toetsbaar.

Ten aanzien van de *profilering* vertelden docenten aan het panel dat internationalisering en duurzaamheid waar mogelijk onderdeel zijn van de persoonlijke leeromgeving en worden geïntegreerd in de beroepsproducten. Het panel vindt deze gewenste toepassing van kennis in en met de praktijk goed opgezet. Bij duurzaamheid gaat het bijvoorbeeld om zuiniger (productie)methoden, bewustwording en cultuur en de fysieke keten (verpakking, retourneren). Bij internationalisering gaat het naast Engels ook om 'internationalisering @ home' en 'het multi-perspectief' dat kenmerkend is voor het Ad-onderwijs. Ondernemerschap en ondernemende skills kunnen worden geoefend in de context van de eigen werkplek (bijvoorbeeld een eigen bedrijf) of door samen te werken met andere studenten (professionals). Op deze wijze wordt er een basis gelegd, waarop in de bacheloropleiding - indien de student daarvoor kiest - kan worden voortgeborduurd. Het panel heeft begrepen dat lerend vermogen 'automatisch' in de persoonlijke begeleiding van de student wordt meegenomen, maar vindt dit aspect nog te weinig expliciet terugkomen, juist omdat aan 'wendbare professionals' zo'n belang wordt gehecht. Het panel adviseert lerend vermogen en de inbedding ervan in samenhang met de totale opzet binnen het programma aandacht te geven (zie standaarden 1 en 3). Hoewel het panel behoefte heeft aan meer informatie over

uitwerkingen van het lesmateriaal, heeft het, op basis van de gesprekken met docenten, wel vertrouwen dat hier goed gevolg aan wordt gegeven.

Ten aanzien van *eindniveau en integratie* heeft het panel begrepen dat alle modules het eindniveau weerspiegelen. Aangezien het om 22 modules gaat van een bescheiden omvang (5 tot 10 EC) heeft het panel in de gesprekken 'gezocht' naar welke modules iets meer integraal het eindniveau weerspiegelen. Het panel begreep van docenten dat sommige modules zich hiervoor lenen (bijvoorbeeld Wendbare Business Modellen en processen, Meetplan en Website Analyse, Phygital en Kanaaloptimalisatie) en raadt aan deze mogelijkheden van verdere integratie en bundeling te verkennen. Immers de student wordt uitgenodigd om meerdere leeruitkomsten te integreren in één beroepsproduct, passend bij de specifieke mogelijkheden van de werkplek en het panel verwacht, gezien de veelheid van leeruitkomsten, dat dit lastig kan zijn. Het panel verwacht ook dat meer bundeling van de leeruitkomsten naar grotere (eenheden van) leeruitkomsten (van meer dan 5 of 10 EC) de algehele integratie van lesstof zal versterken en de studeer- en werkbaarheid zal vergroten en adviseert dit te verkennen.

Het panel heeft kennisgenomen van de *onderwijskundige kaders* en vindt die voor de deeltijdopleidingen, duidelijk uitgewerkt en voldoende sturend. Ad E-commerce sluit aan bij de onderwijsvisie van Leven Lang Ontwikkelen (LLO) van De Haagse Hogeschool met als hoofdprincipes 'wereldburgerschap, inclusiviteit en het bieden van uitdagend, activerend en studeerbaar onderwijs'. In de flexibele programma's staat online en in de praktijk leren centraal. Ook wordt veel belang gehecht aan persoonlijke coaching en begeleiding van studenten. Activerend leren vanuit 'de Haagse blend' staat centraal. Uitgaande van een goede online voorbereiding door de student zijn de lessen sterker gericht op actieve verwerking, feedback en binding. De opleiding deelt de didactische uitgangspunten voor de flexibele deeltijdopleidingen met de faculteit BFM, dit blijkt uit de gemeenschappelijke OER en het gedeelde Opleidingskader.

De *onderwijsleeromgeving* sluit bij deze kaders aan. De student heeft één vaste lesdag per week en is verantwoordelijk voor het inbrengen van een substantiële werkomgeving, zodat de oplevering van (beroeps)producten toegepast en uitgevoerd kan worden. Instromende studenten dienen in het bezit te zijn van een havo-, vwo- of mbo4-diploma (en er is de mogelijkheid van een 21+ toets). Formeel moet de student beschikken over een passende werkplek, maar zonder werkplek kan er gestart worden mits er binnen één jaar een plek gevonden is. De lesdag kent een vaste indeling: in de ochtend volgen de studenten hoor- en werkcolleges (of instructielessen) en in de middag is er ruimte voor zelfstandig werken, samenwerken en workshops. Studenten krijgen semesterbegeleiding van docenten, werkplekbegeleiding van studietoelators en bedrijfsbegeleiding vanuit de werkplek.

Tijdens de gesprekken is er stil gestaan bij het grote beroep dat wordt gedaan op de *zelfstandigheid en de zelfverantwoordelijkheid* van de (aankomend) student. Het panel vroeg zich af of alle studenten hiertoe in staat zijn: gaat de opleiding niet te veel uit van een 'ideale' student in 'ideale' omstandigheden? Docenten brachten naar voren dat er na aanmelding altijd een individuele kennismaking plaatsvindt tussen studietoelator en student. De studietoelator heeft twee rollen: hij of zij coacht de student in zijn of haar studie-aanpak en persoonlijke ontwikkeling (lerend vermogen) op de opleiding, maar is tegelijkertijd ook werkplekbegeleider, die twee keer per jaar met de bedrijfsbegeleider afstemt, op basis van een werkplekscan. Het panel vindt de eisen aan de bedrijfsbegeleider en de organisatie, mede geformuleerd in de werkplekscan, duidelijk. De bedrijfsbegeleider moet beschikken over minimaal een bachelordiploma en vijf jaar werkervaring en moet ruimte bieden voor uitdagende opdrachten. De organisatie moet de student toegang geven tot gewenste (mogelijk bedrijfsgevoelige) informatie en affiniteit hebben met E-commerce. Docenten benadrukten dat hiernaast ook de instroomcoördinator bij de intake een rol heeft; de eisen vanuit de werkplekscan moeten volgens hen van tevoren al gehanteerd worden. Het panel heeft de werkplekscan getoetst bij het werkveld en heeft opgemerkt dat vertegenwoordigers van het werkveld verwachten dat het werkveld open staat voor deze eisen, aangezien er veel werk is én er behoefte is aan vernieuwing. Het panel concludeert dat de *actieve begeleidingsstructuur* de kwaliteit van het leren borgt. Er is een persoonlijk studietoelator. Als de werkplek niet voldoet, dan wordt naar een alternatieve werkplek door de student gezocht en tot die tijd kan de student een beroep doen op extra begeleiding. Wel vraagt het panel te bewaken dat studietoelators hun ervaringen met beide rollen (coach en werkplekbegeleider) goed met elkaar blijven afstemmen. Ook moet er oog zijn voor borging van voldoende leereffect door zicht te houden op de aanwezigheid van contextrijke leerwerkplekken (complexiteit en zelfstandigheid). Daarnaast adviseert het panel dat de instroomcoördinator bij de intake - voorafgaand aan de toelating - de geformuleerde eisen ten aanzien van niveau en invulling van de opdracht in combinatie met de

context van de werkplek (met behulp van de werkplekscan) goed bewaakt en met de bedrijfsbegeleider en/of opdrachtgever vastlegt.

Ook over de invulling van de *werkvormen* tijdens de vaste lesdag viel het panel op dat er veel van docenten wordt gevraagd, met name tijdens de semesterbegeleiding waar studenten gezamenlijk werken aan de ontwikkeling van hun beroepsproducten en waar onderlinge uitwisseling, multidisciplinariteit en transfer (wisselwerking praktijk en theorie) centraal staan. Het Opleidings specifieke deel van Ad E-commerce beschrijft wat de rol van 'bruggebouwer' concreet betekent voor het onderwijs: *"Daarom is gekozen voor een gecombineerd deeltijdprogramma F&C, CE en ORM, met de mogelijkheid om, afhankelijk van de behoefte en het instapniveau, te kiezen voor een Ad-opleiding of een bacheloropleiding. In de praktijk betekent dit dat de studenten de modules deels samen met de professionals uit andere vakgebieden volgen. Zo richt de E-commerce-professional zich op de activiteiten rondom het doorlopen van de hele onlinebedrijfsketen, inclusief logistiek, terwijl de ondernemer en retailer zich richten op het ondernemerschap en retailmanagement, de financieel professional op de bedrijfseconomische kant en de commerciële professional op de commerciële kant. De student wordt dus vakexpert op het vakgebied waar hij zich voor heeft ingeschreven en wordt door samenwerking een volwaardig gesprekspartner voor andere afdelingen"*. Docenten vertelden dat de semesterbegeleiders hiermee ervaring opbouwen bij andere deeltijdopleidingen: er wordt al gewerkt met (heterogene) studentengroepen uit verschillende jaren en opleidingen die samenwerken aan centrale thema's van het betreffende semester. Vooral het generieke semester zal multidisciplinair zijn, binnen de meer specifieke semesters kunnen studenten naar verhouding meer de diepte ingaan. Naast de semesterbegeleiders zijn er ook (extra) docenten als experts beschikbaar en voor studenten die vanaf de start niet (direct) beschikken over een werkplek wordt extra begeleiding aangeboden. Het panel vindt de beoogde 'multidisciplinariteit' in de werkvormen positief (en ambitieus), waarbij met name de werkcolleges een afspiegeling moeten zijn van 'de echte beroepspraktijk'. Het panel heeft tijdens de gesprekken vertrouwen gekregen in de wijze waarop docenten de semesterbegeleiding willen gaan invullen en in de wijze waarop onderwijskundige begeleiding wordt geboden. Er wordt op De Haagse Hogeschool gewerkt met een 'golfmodel', een vaste didactische opzet en duidelijke begeleidingsstructuur voor docenten. De onderwijskundig adviseur heeft daarbij uitgelegd dat er naast de instructie- en werkcolleges in ruime mate aandacht uitgaat naar de skills workshops (onderzoekende vaardigheden, gesprekstechnieken, taalvaardigheid) die deels apart en deels geïntegreerd in de lessen worden aangeboden.

Het panel is onder de indruk van de *deskundigheid en betrokkenheid van de docenten*, waarbij er sprake is van een hecht en enthousiast team. De cv's van de leden van het ontwikkel- en docententeam onderstrepen hun deskundigheid. Het panel heeft met zes van hen tijdens het locatiebezoek gesproken. Het team is volgens het panel goed in staat om inhoudelijk, onderwijskundig en organisatorisch het programma te realiseren voor de Ad E-commerce. De meeste docenten zijn al langer werkzaam bij de verwante bacheloropleidingen CE en ORM en drie van hen zijn ook parttime werkzaam in relevante beroepspraktijken. Allen beschikken over relevante masterdiploma's en ruime opgedane praktijkervaring. Daarnaast is onderwijskundige bekwaamheid en toetsexpertise aanwezig: alle vaste docenten beschikken over een BDB of een relevante didactische bevoegdheid en een BKE. De teamleider beschikt daarnaast ook over een SKE. Enkele nieuwe docenten zijn onlangs gestart met het behalen van een BKE en BDB. De beoogde student- docent ratio is 1:27. Bij een verwachte instroom van 20 studenten (naar verwachting per september 2023) zal de extra belasting op het kernteam in de startfase naar verwachting gering zijn, waarna meer docenten zullen worden aangetrokken. Ook zullen gastdocenten gaan bijdragen aan het onderwijs.

De *voorzieningen* zijn toegesneden op de doelgroep: naast lokalen zijn er de mediatheek, ruime projectruimtes waar studenten in (grote) groepen met elkaar kunnen werken, en ook kleinere werkruimtes. Ook de noodzakelijke informatievoorziening is aanwezig: Brightspace (elektronische leeromgeving) en OSIRIS (cijfer- en registratiesysteem). Verder krijgen de studenten digitaal toegang tot verschillende systemen met achtergrondinformatie en opdrachten voor specifieke vakken, zoals Studiemeester (van Noordhoff), Baes (voor financiële vakken), Mobius (wiskunde) en verschillende systemen van Google of Microsoft (zoals Tag Manager en PowerBI voor Business Intelligence). Het panel wijst ook op het belang van de juiste voorzieningen op de werkplek (als expliciet onderdeel van de werkplekscan).

Alles overziend *concludeert* het panel dat de Ad E-commerce voldoet aan de standaard voor de Onderwijsleeromgeving. De opzet en opbouw van het programma evenals de leidende leeruitkomsten per semester, zijn vanuit de gestelde inhoudelijke kaders en profilering, helder uitgewerkt. Het 'brede' semester en de meer 'specifieke' semesters passen hierbij. Ook zijn de leeruitkomsten concreet verwoord op Ad-niveau

(eindniveau) en daardoor toetsbaar. Enkele modules omvatten meer integraal het eindniveau. Het panel verwacht dat meer bundeling van de leeruitkomsten naar grotere (eenheden van) leeruitkomsten (van meer dan 5 of 10 EC) de algehele integratie van lesstof zal versterken en de studeer- en werkbaarheid zal vergroten en doet een advies om dit te onderzoeken. Het panel adviseert lerend vermogen en de inbedding ervan in samenhang met de totale opzet binnen het programma aandacht te geven (zie standaarden 1 en 3). Het panel vindt de onderwijskundige kaders duidelijk uitgewerkt en voldoende sturend. De onderwijsleeromgeving sluit hierbij aan, gericht op toepassing van kennis in en met de praktijk. Het panel vindt de beoogde multidisciplinariteit positief (en ambitieus), en het heeft er, mede door het gekwalificeerde docententeam en de geboden onderwijskundige ondersteuning, vertrouwen in dat de beoogde werkvormen gaan slagen. Een punt dat het panel hier graag opmerkt, luidt dat 'de ideale student en de ideale werkplek' niet bestaan (en vraagt zich af of de opleiding hier misschien te veel van uit gaat)? De student heeft immers één vaste lesdag per week en is verantwoordelijk voor een eigen werkomgeving, waarvan het leereffect (de transfer) afhankelijk is. Studietoetsing, als linking pin tussen student en werkveld, is daarom des te belangrijker en de opleiding zet hier voldoende op in. Het panel adviseert de instroomcoördinator bij de intake, de geformuleerde eisen ten aanzien van niveau en invulling van de opdracht in combinatie met de context van de werkplek (complexiteit en zelfstandigheid) goed te bewaken en met de bedrijfsbegeleider en/of opdrachtgever - met behulp van de werkplekscan - vast te leggen.

5.3 Standaard 3: Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat system van toetsing.

Oordeel

Voldoet ten dele

Bevindingen en overwegingen

De geformuleerde *toetskaders* van Ad E-commerce zijn in lijn met de onderwijskundige kaders van LLO (van De Haagse Hogeschool). Voor de deeltijdopleidingen gelden aanvullende principes, zoals goede aansluiting van de beroepsgericht toetsen op de leeruitkomsten, het combineren van regelmatige formatieve toetsing (en feedback) met summatief beoordelen van individuele prestaties, het werken met degelijke toetsplannen en toetsmatrijzen en het transparant toetsen op basis van heldere criteria en beoordelingsformulieren. Voor de Ad-opleidingen geldt dat de studenten, in overleg met hun studietoetsing, kunnen plannen wanneer ze welke toets doen (er zijn meerdere inlevermomenten). In de voorgestelde beoordelingssystematiek van de opleiding, zoals beschreven in het Opleidingskader en de OER, wordt iedere module afgesloten met een beroepsproduct als eindtoets. Behalve voor Wiskunde en Excel, dat zijn de enige schriftelijke toetsen. De student krijgt studiepunten voor die leeruitkomsten die zijn aangetoond. Alle beroepsproducten tezamen toetsen het eindniveau af. Een student kan een leeruitkomst op drie manieren behalen: 1) met een beoordeling van een leerwegaafhankelijke toets, 2) met een vrijstelling op basis van een eerdere opleiding door de examencommissie en 3) met een beoordeling van een alternatieve toets. Het panel vindt deze toetskaders adequaat en passen bij het concept van leerwegaafhankelijk toetsen van de opleiding.

Over de toetsen en beoordelingsformulieren heeft het panel vastgesteld dat het *toetsprogramma* is opgenomen in een aparte bijlage bij de OER. Dit vermeldt dat (vrijwel) iedere module met een summatief beroepsproduct als (eind)toets (wegingsfactor 100%), met een minimum cijfer van 5,5, wordt afgesloten. In de documenten die het panel vlak voor de visitatie heeft ontvangen (Beoordelingsinstructie BFM) krijgen studenten de keus om - tenzij anders is vermeld - een leeruitkomst op drie manieren af te ronden: 1) met een beroepsproduct (en verantwoording), 2) een live presentatie met Criterium Gericht Interview (CGI) of 3) een combinatie van beide. Het panel heeft gezien dat de eisen aan het beroepsproduct zijn opgenomen in de leeruitkomsten en heeft vastgesteld dat de hieraan gekoppelde beoordelingsformulieren duidelijke beoordelingscriteria met beoordelingsschalen bevatten of - in de regel - rubrics gekoppeld aan een 5 puntsschaal, uitgewerkt naar beheersniveaus. De beoordelingscriteria zijn integraal geformuleerd, op Ad-niveau, met aandacht voor de gegeven modellen, theorieën, sociale en technische vaardigheden. Taaleisen (Nederlands), eisen aan literatuur (bronnen) en aan de structuur (opzet en vormeisen) van een rapport worden meegenomen. In de cijferbepaling is er aandacht voor het individuele aandeel bij groepsproducten en de cesuur. Samenvattend is het panel in essentie positief over de verbreding van eindtoetsen (naast beroepsproducten ook CGI als eindtoets) en de 'alignment' vanuit de leeruitkomsten naar de beoordelingscriteria. Deze doorvertaling is, met uitzondering van het lerend vermogen (zie volgende alinea), voldoende aanwezig. De beoordelingsformulieren voor de beroepsproducten zijn transparant. Het werken met rubrics versterkt dat examinatoren op een vergelijkbare wijze beoordelen, wat het panel positief vindt. Een aandachtspunt gaat volgens het panel uit naar de beoordeling van CGI als toetsvorm

(optie 2). Aan deze eindtoets hangt, zoals het panel heeft aangetroffen, nog geen duidelijk eigen methodiek (bijvoorbeeld STARR).

Het panel heeft opgemerkt dat het *lerend vermogen* aan bod komt in de verantwoording bij het beroepsproduct (gekoppeld aan de beoordelingscriteria). De student reflecteert op de totstandkoming van het product, en zijn of haar persoonlijke betrokkenheid daarbij. Hierbij worden self assessments en peer assessments meegenomen. Ook de bedrijfsbegeleider is mogelijk onderdeel van deze peer feedback. Het panel heeft echter opgemerkt dat lerend vermogen in de beoordelingscriteria van de leeruitkomsten (beroepsproducten) niet of nauwelijks aan bod komt en als gevolg hiervan niet summatief wordt getoetst. De precieze invulling van CGI als toetsvorm heeft uitwerking. De opleiding hanteert een formatief PPO-formulier (Persoonlijke en Professionele Ontwikkeling) dat bedoeld is voor het halfjaarlijkse ontwikkelingsgesprek met de studietoets/werkplekbegeleider. Het panel heeft het formulier bekeken en merkte op dat dit formulier gebruik maakt van de 12 leerresultaten als beoordelingscriteria, waarin lerend vermogen juist ontbreekt. Hierdoor is er de mogelijkheid dat het zelfreflectie vermogen, de zelfregulatieve cyclus op basis van gedrag, niet voldoende aan bod komt in de toetsing, waardoor een student kan afstuderen zonder dat hier expliciete (en continue) aandacht voor is geweest. Uitgaande van het belang dat de opleiding hecht aan 'wendbare professionals' en in het verlengde van de bevindingen bij standaard 1 en 2, vindt het panel dit een tekortkoming. Daarbij komt ook dat lerend vermogen een competentie is uit het landelijk Beroeps- en opleidingsprofiel Ondernemerschap en Retail Management (ORM), dat voor de opleiding leidend is en daarbij is het onderdeel van richtinggevend niveau-aanduidingen van het Ad-niveau⁴. Het panel vraagt de opleiding om de lijn in het hele programma voor lerend vermogen te versterken: van 'lerend vermogen als onderdeel van leerresultaten' (standaard 1) naar 'lerend vermogen als expliciet onderdeel van leeruitkomsten' (standaard 2) naar 'lerend vermogen als expliciet onderdeel van beoordelingscriteria'. Uitkomst hiervan moet zijn dat lerend vermogen een transparant onderdeel is van summatieve eindtoetsen (standaard 3). Het panel plaatst de voorwaarde hier omdat het aspect hier het meest 'knelt' en omdat alle overige stappen vanzelf naar 'de (eind)toetsing' leiden.

In de *toetsystematiek* waardeert het panel de geboden *vormvrijheid* van toetsen. De student kiest zelf vanuit de eigen beroepscontext de toetsvorm (bv. beroepsproduct, filmpje of essay) en welke bewijsstukken hierbij kunnen ondersteunen. De studietoets bewaakt samen met de student dat er variatie in deze keuzes is (dus niet steeds een beroepsproduct). Ook heeft de studietoets een rol bij het helpen inplannen van de toets 'als de student daar klaar voor is'. Als de student een alternatieve toetsvorm voor het beroepsproduct voorstelt dan bespreekt de student dit van tevoren - op basis van een opzet - met een docent/examinator (met BKE), die dit voorlegt aan een collega-examinator. Twee docenten accorderen of de voorgestelde toetsvorm voldoet. Indien de student de documenten voor de beoordeling inlevert, kunnen daarbij meerdere leeruitkomsten worden gecombineerd. Minimaal één examinator keurt de uiteindelijk ingediende toets (met portfolio) goed, waarna de beoordeling door tweede examinatoren kan starten (vier ogen, waarvan minimaal één docent met BKE). Het panel waardeert het 'vier-ogenbeleid' en de gekozen processtappen als (extra) borging bij de vormvrije toetsing. Het signaleert tegelijkertijd de (mogelijke) complexiteit van deze beoordelingswijze (werkbaarheid) en de mogelijke vermenging van rollen van docenten (begeleiding versus beoordeling). Het panel vraagt met name het management van de opleiding dit in het oog te houden.

Bij de *borging* van de kwaliteit van toetsing valt de Ad E-commerce onder de examencommissie (in oprichting) voor het hele deeltijdonderwijs, één van de beoogde kamers van de examencommissie van de faculteit BFM. Het panel heeft gezien dat de examencommissie voldoet aan de wettelijke eisen voor de samenstelling en aan de wettelijke taken (waaronder controle van OER, benoeming van examinatoren en beslissing over vrijstellingen). De toetscommissie is vanuit de examencommissie gemandateerd om de borging van de toetsen voor alle deeltijdopleidingen uit te voeren en zal steekproefsgewijs alle toetsen (beroepsproducten) *achteraf* controleren. Daarnaast heeft de voorzitter van de toetscommissie genoemd dat *voorafgaand* aan de start van de opleiding alle modulewijzers en beoordelingsformulieren worden nagelopen gericht op adequate doorvertaling van de leeruitkomsten naar beoordelingscriteria (inhoud en niveau) en bewaking van de cesuur. Het panel vindt de extra inspanningen die de toetscommissie bij de Ad E-commerce wil gaan leveren positief. Het panel heeft opgemerkt dat deze nieuw startende commissie nog verder in zijn rol kan groeien, waarbij er voldoende aandacht moet blijven voor facilitering en onderwijskundige ondersteuning. Het panel adviseert de examen- en toetscommissie goed te monitoren dat *voorafgaand en tijdens* de invoering de beoordelingsprocedures rond (vormvrije) toetsing

⁴ Beschrijving van niveau 5, versie 5.0 (september 2018, overlegplatform Ad, Vereniging Hogescholen).

transparant en vergelijkbaar, op basis van regelmatige kalibraties, plaatsvinden. Hierbij moet volgens het panel veel aandacht uitgaan naar de kwaliteit van de feedback.

Elke maand staat een professionaliseringsmiddag voor het team gepland. In 2022-2023 wordt specifieke aandacht besteed aan de vaardigheden en kennis rondom toetsing met beroepsproducten zoals toetscriteria, kalibratie en CGI. Deze scholing wordt gedurende het hele jaar begeleid door The Hague Center for Teaching and Learning (HCTL) en de onderwijsadviseur van de faculteit is hierbij betrokken. HCTL verzorgt ook de BKE-, SKE- en BDB-trajecten en gaat onderwijs in assessorvaardigheden geven. Het panel verwacht dat deze scholing de opleiding gaat helpen bij de nieuwe vormen van leerwegaafhankelijke toetsing.

Alles overziend *concludeert* het panel dat de Ad E-commerce ten dele voldoet aan de standaard voor de Toetsing. Het panel vindt de toetskaders adequaat en passend bij het concept van leerwegaafhankelijk toetsen van de opleiding. De context van de werkplek van de student werkt door in de mogelijkheden van 'vormvrije' toetsing, waardoor er 'gepersonaliseerd' wordt getoetst. Naast beroepsproducten (of alternatieve toetsen) kan ook gekozen worden voor CGI als toetsvorm. Er is sprake van 'alignment' vanuit de beroepsproducten naar de beoordelingscriteria. De beoordelingsformulieren zijn transparant en het werken met rubrics 'versterkt' dat examinatoren op een vergelijkbare wijze beoordelen. Het panel signaleert tegelijkertijd de mogelijke complexiteit van deze beoordelingswijze (werkbaarheid) en de mogelijke vermenging van rollen van docenten (begeleiding versus beoordeling). Het panel vraagt met name het management van de opleiding hier oog voor te houden. Het panel adviseert de examen- en toetscommissie goed te monitoren dat *voorafgaand en tijdens* de invoering de beoordelingsprocedures rond (vormvrije) toetsing transparant en vergelijkbaar, op basis van regelmatige kalibraties, plaatsvinden. Hierbij moet volgens het panel veel aandacht uitgaan naar de kwaliteit van de feedback.

Een zorgpunt van het panel is dat het lerend vermogen, gericht op zelfreflectie en de zelfregulatieve cyclus op basis van gedrag, niet voldoende aan bod komt in de toetsing, waardoor een student kan afstuderen zonder dat hier expliciete (en continue) aandacht voor is geweest. Enerzijds is de beoordeling van CGI als eindtoets nog niet gekoppeld aan een duidelijke methodiek, anderzijds zit lerend vermogen onvoldoende opgenomen in de beoordelingscriteria van de beroepsproducten. Het panel verzoekt de opleiding om 'de algehele lijn' in het programma voor lerend vermogen te versterken. Bij deze standaard stelt het panel de voorwaarde dat lerend vermogen expliciet onderdeel wordt van de beoordelingscriteria en daarmee een transparant onderdeel van de summatieve eindtoetsen (beroepsproduct en/of CGI). Deze voorwaarde dient voor 1 mei 2023 gereed te zijn.

5.4 Graad en CROHO-onderdeel

Het panel adviseert om de volgende graad aan de opleiding toe te kennen: Associate degree.

Het panel adviseert het volgende CROHO-onderdeel voor de opleiding: Economie.

Afkortingen

Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs (CROHO)
European Credits (EC)
Associate Degree (Ad)
Hoger Beroepsonderwijs (Hbo)
Nederlands Vlaamse Accreditatieorganisatie NVAO
Onderwijs- en Examenregeling OER
Faculteit Business, Finance & Marketing (BFM)
Bachelor Ondernemerschap en Retail Management (ORM)
Bachelor Commerciële Economie (CE)
Associate Degree Small Business & Retail Management (SBRM)
Onderwijsexamenregeling (OER)
Criterium Gericht Interview (CGI)
The Hague Center for Teaching and Learning (HCTL)
Leven Lang Ontwikkelen (LLO)
Persoonlijke en Professionele Ontwikkeling (PPO)
Basis Kwalificatie Examinering (BKE)
Senoir Kwalificatie Examinering (SKE)
Basisbekwaamheid Didactische Kwalificatie (BDB)
Situatie, Taak, Actie, Resultaat en Reflectie (STARR)

